

Η αλλαγή της αντίληψης των έμφυλων διακρίσεων μέσω της μετασχηματίζουσας μάθησης

Παθέκα Σταυρούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Διεύθυνση ΠΕ Τρικάλων
spatheka67@gmail.com

Εισαγωγή

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων αναδεικνύεται ως ένα πολύπλοκο και δυναμικό πεδίο διερεύνησης, στο οποίο παρατηρείται τελευταία μια σαφής στροφή του επιστημονικού ενδιαφέροντος προς θεωρητικές προσεγγίσεις που δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και την καθοριστική της συμβολή στον μετασχηματισμό δυσλειτουργικών αντιλήψεων των ενηλίκων εκπαιδευόμενων. Στο πλαίσιο αυτό εστιάζουμε στη μεταβολή μιας δυσλειτουργικής αντίληψης των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, υπό το πρίσμα της Μετασχηματίζουσας Μάθησης.

Μετασχηματίζουσα μάθηση – Θεωρητική προσέγγιση

Ο Jack Mezirow υποστήριξε με έμφαση ότι η ουσιαστική εκπαίδευση υπερβαίνει την απλή απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων θεμελιώνοντας τη φιλοσοφία μιας κριτικής θεωρίας για τη μάθηση και την εκπαίδευση ενηλίκων, την οποία ονόμασε Θεωρία της Μετασχηματίζουσας Μάθησης.

Ο Κουλαουζίδης βασιζόμενος στη θεωρία του Mezirow, ορίζει τη μετασχηματίζουσα μάθηση ως τη διαδικασία μετασχηματισμού που ενδυναμώνει τους ενήλικες να αποστασιοποιηθούν από περιοριστικούς ρόλους και να επαναπλαισιώσουν τις πεποιθήσεις τους βασιζόμενοι σε νέες, πιο ώριμες και ορθολογικές παραδοχές.

Ο Κόκκος πιστεύει πως οι παγιωμένες πεποιθήσεις που ταυτίζονται με στερεότυπα ή δυσλειτουργικές προοπτικές νοήματος δύνανται να αντικατασταθούν μέσω ενός ενεργού και αναστοχαστικού τρόπου σκέψης.

Τα στάδια του μετασχηματισμού σύμφωνα με τον Κόκκο, 2017, των έμφυλων στερεότυπων – μελέτη πεδίου

Α ΣΤΑΔΙΟ

Ο εντοπισμός της δυσλειτουργικής άποψης, των στερεότυπων μεταξύ των φύλων στα παιδιά σε εκπαιδευτικό Δημοτικής εκπαίδευσης εξ ιδίας (ανάθεση διακόσμησης της σχολικής τάξης στα κορίτσια και μεταφοράς αντικειμένων στα αγόρια).

Β ΣΤΑΔΙΟ

Ανέυρεση επιπλέον δυσλειτουργικών απόψεων, που ενισχύουν τη λανθασμένη αντίληψη των έμφυλων στερεότυπων, ο προσδιορισμός των οποίων είναι σημαντικός για το μετασχηματισμό της εσφαλμένης αντίληψης (οι πασχαλινές λαμπάδες στα κορίτσια στολίζονται ροζ και στα αγόρια γαλάζιες, τα αγόρια ζωγραφίζουν αυτοκίνητα και τα κορίτσια πιο ρομαντικές ζωγραφιές).

Γ ΣΤΑΔΙΟ

Διερεύνηση για τον τρόπο και το χρόνο σχηματισμού των έμφυλων διακρίσεων και την αιτία διαιώνισής τους, στα πλαίσια ενός κριτικού στοχασμού. Στη συνέχεια αναθεώρηση της λανθασμένης άποψης και σχεδιασμός δράσεων στη σχολική τάξη (χωρισμός σε μεικτές ομάδες σχετικά με το φύλο, προετοιμασία κοινών εργασιών στο μάθημα των εικαστικών, ενίσχυση τόσο των κοριτσιών και όσο των αγοριών για συμμετοχή σε όλους τους ρόλους). Με την εφαρμογή των δράσεων απομυθοποιήθηκαν οι ρόλοι που μέχρι τότε θεωρούνταν λογικοί και αναμενόμενοι εξαιτίας των έμφυλων στερεότυπων.

Δ ΣΤΑΔΙΟ

Αποτίμηση της δυσλειτουργικής αντίληψης και των απόψεων που αναθεωρήθηκαν. Η εκπαιδευτικός φέρνει προς συζήτηση, εντός του σχολικού πλαισίου και ευρύτερα, τις προσπάθειες και την ικανοποίηση που απορρέουν από μια διαδικασία αλλαγής, παροτρύνοντας το σύνολο των εκπαιδευτικών να εμπλακούν σε ανάλογες διεργασίες: την αναγνώριση και παραδοχή λανθασμένων αντιλήψεων και την προσπάθεια μετασχηματισμού τους.